

[Udenrigsministeren.]

det andet problemerne i forbindelse med alliancens atomforsvar.

Hvad angår alliancens fremtid og organisation, er forholdet som bekendt det, at ethvert medlem kan udtræde med et års varsel, når traktaten har været i kraft i 20 år, hvilket indtræffer i 1969. I mangel af sådan opsigelse løber alliancen uændret videre. Jeg understregede under åbningsdebatten, at det er for tidligt at tage stilling til, om de politiske forudsætninger for et fortsat dansk medlemskab efter 1969 vil være til stede eller ikke. Ingen kan vide, hvordan den udenrigspolitiske situation ser ud til den tid, og meget vil afhænge af, hvorledes andre medlemslande til den tid stiller sig til alliancen.

Mit indtryk efter det seneste ministerrådsmøde i NATO — 14.-16. december 1965 — er, at der ikke synes at være noget voldsomt hastværk fra de kræfters side, der kunne ønske reformer inden for organisationen. Hidtil er der ikke fremlagt egentlige forslag herom. Under drøftelser, som måtte komme vedrørende ændringer i alliancens struktur eller opbygning, vil vi fra dansk side støtte bestræbelser på at undgå, at de bestående modsætningsforhold inden for alliancen tilspidses. Vi betragter det ikke som udelukket, at der vil kunne bygges bro mellem de divergerende opfattelser.

Det andet hovedproblem, NATO i dag står over for — og som efterhånden har været på dagsordenen i flere år — er spørgsmålet om alliancens atomforsvar.

Regeringen tillægger det afgørende betydning, at spørgsmålet om det nukleære NATO-forsvar bliver løst på en sådan måde, at der ikke derved sker en spredning af kontrolmyndigheden med hensyn til kernevåben. For regeringen, der ikke for sit vedkommende finder, at spørgsmålet har meget påtrængende karakter, må det afgørende hensyn være, at princippet om ikke-spredning får førsteprioritet. Det er mit indtryk, at dette synspunkt deles af flertallet af de øvrige medlemmer af alliancen.

Som det vil være tinget bekendt, deltog Danmark i slutningen af november i et møde i en komité af forsvarsministre i NATO, hvor man specielt drøftede atomvåbnenes rolle.

Regeringen valgte at indtage en positiv

holdning til spørgsmålet om dansk medlemskab af denne komité. Det er bekendt, at Norge indtog et andet standpunkt, men som det tidligere er blevet fremhævet, ligger der heri alene et forskelligt syn på den taktisk mest hensigtsmæssige fremgangsmåde, men ikke en forskellig politik. Både i deres holdning til samarbejdet i NATO og i deres atompolitik ser Danmark og Norge ens på tingene.

Om Europarådet vil jeg nævne, at på dets møde, det 37. ministermøde i Paris den 10. og 11. december sidste år, godkendtes et forslag til et arbejdsprogram for Europarådet, et program, der omhandler de forskellige tekniske områder, det økonomiske, sociale, sundhedsmæssige, juridiske og kulturelle, samt menneskerettighederne, hvor Europarådet hidtil har gjort en udmærket indsats, som for menneskerettighedernes vedkommende endog må betragtes som banebrydende. De kommende år — den anden halvdel af 1960erne — vil efter al sandsynlighed bringe en betydningsfuld udvikling inden for den vestlige alliance i almindelighed og på den europæiske scene i særdeleshed.

1969 er ikke alene, som jeg nævnte det, 20-året for NATOs dannelse og dermed det år, hvor man kan udmelde sig af NATO. 1969 er tillige det år, hvor Romtraktatens overgangsperiode udløber. Dette tidsmæssige sammenfald er ikke i sig selv afgørende, men det bestyrker formodningen om, at vi i den anden halvdel af 60erne vil blive vidne til et parallelt forløb og dybest set vel et samspil mellem udviklingen på det sikkerhedspolitiske og det økonomisk-politiske område.

Den indre sammenhæng mellem politiske, militære og økonomiske anliggender behøver næppe nærmere påvisning. Det bemærkelsesværdige er, at der i de seneste år har oplobet sig en række fundamentale problemer, som man ikke har kunnet løse, og som i dag tynger samarbejdet i den vestlige verden: spørgsmålene om NATOs struktur og den vestlige verdens atomforsvar, som jeg allerede har nævnt. Den fremtidige udformning af Det europæiske økonomiske Fællesskab, som har kastet fællesmarkedet ud i sin hidtil alvorligste krise. Det hermed sammenhængende problem om et politisk samarbejde i Europa, der